

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

A. Baggrunden for lovforslaget

Folketingets Forskningsudvalg afgav den 10. december 1987 en beretning om sektorforskningen. Heri tilslutter flertallet sig undervisningsministerens redegørelse om sektorforskningen, som blev afgivet den 31. marts 1987. Samtidig anbefalede Udvalget regeringen at opstille en række fælles mindstekrav. De vigtigste af disse omhandlede institutionernes ledelsesforhold, basisbevillinger, stillingsstruktur, ytrings- og publiceringsfrihed og udtagning af patenter. Hensigten med lovforslaget er at opfylde ønskerne i denne beretning.

Forskningsministeren har ifølge kongelig resolution af 27. september 1994 fået tillagt ansvaret for samordningen af sektorforskningen. Lovforslaget er således også et skridt i retning af at løfte dette ansvar.

Regeringens ønske er primært at styrke sektorforskningens kvalitet og gøre sektorforskningsinstitutionerne mere uafhængige af den minister, under hvis område institutionen hører (ressortministeren) og give dem mulighed for selv at udøve forskningsledelse. Loven skal forbedre muligheden for at samordne sektorforskningen, og i videst mulig udstrækning give statsligt ansatte forskere fælles rammebetingelser. Mere ensartede ansættelsesforhold ved forskningsinstitutionerne og en større gennemsigtighed i forskernes vilkår vil formentlig fremme mobiliteten blandt de offentligt ansatte forskere. En udvikling som ønskes fremmet.

Sektorforskningsinstitutionerne er underlagt ressortministrenes instruktionsbeføjelser. En forøget uafhængighed forudsætter derfor, at ressortministeren afgiver beføjelser til institutionerne. Det er derfor nødvendigt, at der ved alle sektorforskningsinstitutioner etableres en ansvarlig ledelse, som kan påtage sig forskningsledelse og myndighedsudøvelse og det dermed forbundne ansvar.

Sektorforskningsinstitutionerne er indbyrdes forskellige og varetager forskellige opgaver. Derfor er det hensigtsmæssigt at udarbejde en rammelov som en slags minimumslov, som kan gælde for alle stats-

lige sektorforskningsinstitutioner. I tilknytning til denne udarbejdes en vedtægt for hver enkelt institution. Vedtægten udarbejdes under hensyntagen til de særlige forhold, der gør sig gældende for institutionen. Vedtægten udarbejdes af institutionen og ressortministeriet efter retningslinier fastlagt af forskningsministeren.

For nogle institutioners vedkommende er de forskningsmæssige opgaver i sammenhæng med institutionens øvrige opgaver af en sådan karakter, at det vil være hensigtsmæssigt at ressortministeriet udsteder en bekendtgørelse herom.

B. De gældende regler

Sektorforskningen har som hovedopgave på et fagligt forsvarligt grundlag at medvirke ved udviklingen af den eller de sektorer, det enkelte ressortministerium har ansvaret for. Herunder ligger løsning af opgaver, som ministeriet i henhold til lovgivningen administrerer. Sektorforskning har en tæt sammenhæng mellem forskningsopgaver og andre opgaver, f.eks. udrednings-, rådgivnings-, kontrol- og informationsopgaver, samt videreuddannelse indenfor sektoren, som forudsætter medvirken fra kvalificerede forskere.

Nogle offentlige forskningsinstitutioner er ikke statslige, men betragtes som sektorforskningsinstitutioner. Det gælder blandt andre Amternes og Kommunernes Forskningsinstitution (AKF), som er oprettet af Den Kommunale Momsfond, og Dansk Sygehus Institut, som er en selvejende institution, der er oprettet i fællesskab af staten (Statens engagement i DSI er nu ophørt), Amtsrådsforeningen og Københavns og Frederiksbergs kommuner.

Sektorforskningsinstitutionernes ledere har på frivillig basis dannet et forum, Sektorforskningens Direktørkollegium (SEDIRK), som varetager sektorforskningsinstitutionernes interesser. Organisationen udarbejder regelmæssigt en oversigt over danske sektorforskningsinstitutioner. Den seneste blev udgivet i november 1994. Ifølge den er der 45 sektorforskningsinstitutioner i Danmark, og disse kan opdeles i 29 sektorforskningsinstitutioner med forskning som hovedopgave og 16 institutioner, hvor